

Indian Space Research Organisation (ISRO)

ભારતીય અવકાશ સંશોધન કેન્દ્ર

સ્થાપના :- ઇંડિયન સ્પેસ રિસર્ચ ઓર્ગેનાઇઝેશનએ ભારતીય સ્પેસ રિસર્ચ સંસ્થા છે. ડો. વિક્રમ સારાભાઈએ 1969માં સ્વતંત્રતા દિવસે કરી હતી. આથી ડો. વિક્રમ સારાભાઈને અંતરિક્ષ કાર્યક્રમના જનક માનવામાં આવે છે.

મુખ્ય હેતુ:- અવકાશ વિજ્ઞાન સંશોધન અને ગ્રહોના સંશોધનને અનુસરતા અવકાશ તકનીકો ઉપયોગ કરી રાષ્ટ્રનો વિકાસ કરવાનો છે.

મુખ્ય મથક:- બેંગલૂરુ

ચેરમેન :- શ્રી એ. એસ. કિરણકુમાર

વિશેષતા :-

- ❖ ઇસરોનો સમાવેશ વિશ્વની છ મોટી સરકારી સ્પેસ એજન્સીઓમાં સમાવેશ થાય છે.
- ❖ ઇસરોની કામગીરી અલગ અલગ પાંચ વિભાગમાં વહેંચવામાં આવી છે.
 - વિક્રમ સારાભાઈ સ્પેસ સેન્ટર (VSSC), તિરુવનંતપુરમ
 - ઇસરો સેટેલાઈટ સેન્ટર (ISC), બેંગલૂરુ
 - શ્રી હરિકોટા રેન્જ (SHAR), શ્રી હરિકોટા
 - અવકાશ વિનિયોગ કેન્દ્ર (SAC), અમદાવાદ
 - ભૌતિક અનુસંધાન પ્રયોગશાળા(PRL), અમદાવાદ
- ❖ ભારતનો પ્રથમ ઉપગ્રહ આર્યભટ્ટ ઇસરો દ્વારા 1975માં સોવિયેત યુનિયન દ્વારા લોન્ચ કરવામાં આવ્યો હતો.
- ❖ ભારત સર્જિત પ્રથમ ઉપગ્રહ 'રોહિણી' SLV-3 દ્વારા ભ્રમણકક્ષામાં મૂકવા માટે 1980માં લોન્ચ કરવામાં આવ્યો હતો.
- ❖ 2008માં ભારતના પ્રથમ ચંદ્ર મિશનના ભાગરૂપે ચંદ્રયાન-1 લોન્ચ કરવામાં આવ્યું હતું.
- ❖ ભારતમાં ઇસરોના કુલ 13 સેન્ટરો છે.

- ❖ અમેરિકા, રશિયા ,ફ્રાંસ,જાપાન,ચીન સહિત ભારત વિશ્વના કુલ ૯ દેશોમાં સામેલ છે જે પોતાની સેટેલાઈટ બનાવવા અને તેને લોન્ચ કરવાની ક્ષમતા ધરાવે છે.
- ❖ ઇસરોએ ભારત માટે ૪૬ સેટેલાઈટ્સ લોન્ચ કર્યા છે , જેમાં ત્રણ નેનો અને એક માઇક્રો સેટેલાઈટનો સમાવેશ થાય છે. આ સિવાય ઇસરોએ અત્યારસુધી ૨૪ દેશો માટે ૨૩૭ સેટેલાઈટ્સ પણ લોન્ચ કર્યા છે.

gnanbhandar.com